

Motion till riksdagen 2008/09:K311

av **Fredrik Schulte (m)**

Införandet av system motsvarande näringsförbud inom offentlig sektor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa ett system motsvarande näringsförbud för tjänstemän inom offentlig sektor som grovt åsidosätter de skyldigheter som åligger dem i deras tjänst.

Motivering

I Sverige kan en person som i egenskap av enskild näringsidkare grovt åsidosatt de skyldigheter som åligger honom i hans näringsverksamhet beläggas med näringsförbud. Detta innebär att vederbörande inte får driva näringsverksamhet, vara firmatecknare eller i annan egenskap ställföreträdare för en juridisk person som driver näringsverksamhet. En person som fått näringsförbud får inte heller sitta i ledningen för ett företag eller inneha röstmajoriteten i ett aktiebolag. Man får inte heller vara anställd eller ta emot återkommande uppdrag i den verksamhet där man åsidosatt sina skyldigheter.

Få, om någon, skulle argumentera mot denna ordning. Att en person som i avsevärd omfattning underlåter att betala skatter, tullar eller avgifter eller på annat sätt systematiskt åsidosätter sina juridiska åligganden i syfte att åstadkomma betydande egen vinning påförs näringsförbud som straff under en bestämd tidsperiod är högst rimligt.

Olyckligtvis gäller inte samma ordning inom offentlig förvaltning. En person kan på motsvarande sätt gravt missköta sina åtaganden som myndighetsutövande tjänsteman eller på annat sätt utnyttja sin ställning som statsanställd eller kommunal tjänsteman på otillbörligt sätt. Det kan röra sig om att låta släkt och vänner gå före i den kommunala bostadskön, undlåta att miljövitesbelägga en bekants företag, emottaga mutor för att få igenom bygglov som står i strid med rådande detaljplan, handläggare inom socialtjänsten som på

Fel! Okänt namn på

felaktig och uppsåtlig grund tvångsomhändertar barn o.s.v. I alla ovanstående och liknande sammanhang är den direkta påföljden oftast uppsägning, vilket är högst rimligt. Det finns dock många exempel där påföljden istället blir omplacering där vederbörande fortsätter med ett otillbörligt agerande. Likaså är det nog inte otänkbart att tjänstemän som friställts från sin tjänst kan få motsvarande anställning i en annan kommun eller myndighet.

Att vara offentliganställd med myndighetsutövande ansvar eller med delegerad beslutanderätt över viktiga frågor innebär att man har en väldigt ansvarsfull roll som kräver vederhäftighet och ofta ett starkt rättspatos. Därför förtjänar våra offentliganställda i dessa ställningar stor aktning. Tyvärr har det svenska samhället i flera avseenden misslyckats med att ge dessa människor sin rättillbörliga samhällsstatus. Reciprokt med detta bör svenska medborgare förvänta sig att offentliganställda inte missköter sitt mandat, varför det är rimligt att staten ställer stora krav på efterlevnad av lagar, regler och föreskrifter hos sina anställda. Därför är det rimligt att motsvarande system med näringsförbud införs för offentliganställda, ett ”myndighetsförbud”. En person som i egenskap av offentliganställd med myndighetsutövande ansvar eller med delegerad beslutanderätt över viktiga frågor som rör enskilda eller viktiga samhällsintressen, som grovt åsidosätter de skyldigheter som åligger honom i hans roll som tjänsteman bör kunna beläggas med ett tidsbestämt förbud mot att besitta liknande tjänster. Det bör vidare vara en skyldighet från samtliga offentliga arbetsgivare att anmäla grov oaktsamhet i tjänsteutövningen för prövning av ett dylikt förbud. Detta skulle öka rättsäkerheten hos enskilda som drabbas av felaktiga myndighetsbeslut och stärka den offentliga maktutövningen. Med ovanstående motivering bör därför riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening att ett system som motsvarar näringsförbud bör inrättas för tjänstemän inom offentlig sektor.

Stockholm den 2 oktober 2008

Fredrik Schulte (m)